

Vervuiling blijft achter bij economische groei

Auteur(s):

 CBS
 Mark de Haan

Verschenen in:

ESB, 84e jaargang, nr. 4220, pagina 675, 17 september 1999

Rubriek:

Statistiek

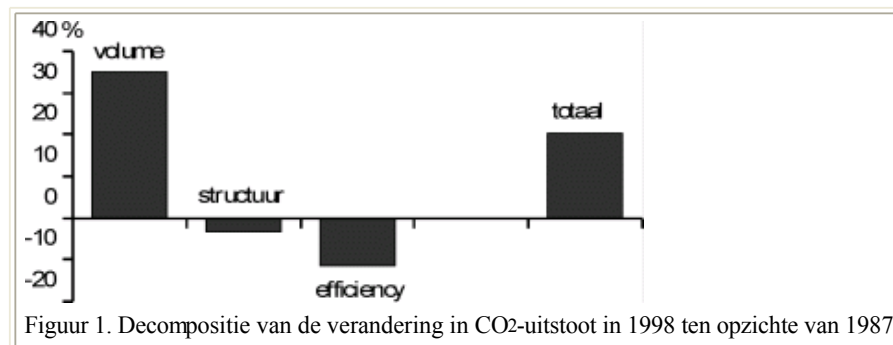
Trefwoord(en):

economie, samenleving

Uit de NAMEA, het systeem van milieurekeningen behorend bij de Nationale rekeningen, blijkt dat in de periode 1987-1998 de procentuele toename in de vervuiling kleiner is geweest dan de economische groei. Bij de milieuthema's verzuring, vermesting en afval was er zelfs sprake van een aanzienlijke daling van de vervuiling. Globaal wordt dit beeld ook zichtbaar wanneer wordt gekeken naar individuele bedrijfstakken. Zo zijn in de industrie en bouwnijverheid bij een gestage groei van de toegevoegde waarde aanzienlijke reducties tot stand gebracht in de uitstoot van verzurende stoffen en de productie van afval. De grootste groei van de toegevoegde waarde vond plaats bij de dienstverlening. De transport- en opslagbedrijven groeiden in de betrokken periode met meer dan 30% waarbij echter ook de vervuiling aanzienlijk toenam. Met de NAMEA kan systematisch een aantal individuele oorzaken van veranderingen in de uitstoot van milieubelastende stoffen uiteen worden gerafeld. Voor de periode 1987-1998 is dat onlangs gebeurd voor de emissies van CO₂ en de afvalstromen. Voor afval waren helaas nog geen gegevens beschikbaar over 1998.

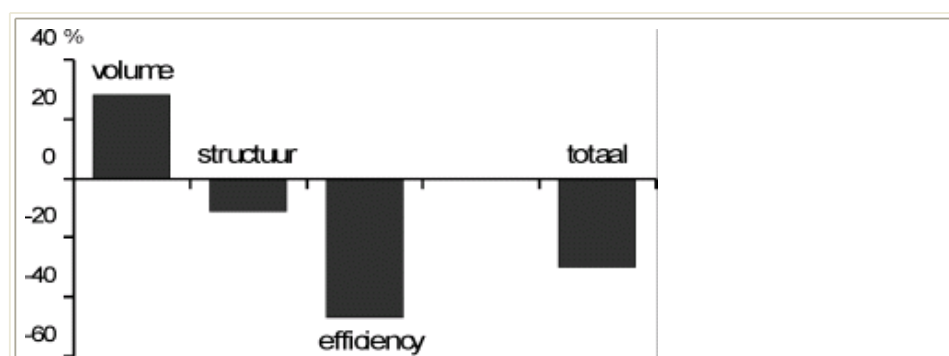
CO₂-uitstoot

De totale groei van de CO₂-uitstoot door producenten in de periode 1987-1998 bedraagt 20%. Deze kan worden onderverdeeld naar een drietal afzonderlijke factoren. Bij een gelijkblijvende economische structuur en een constante milieu-efficiëntie (vervuiling per gulden toegevoegde waarde) zou de CO₂-uitstoot samenhangend met de Nederlandse economie in 1998 met bijna 35% zijn toegenomen ten opzichte van 1987. De geleidelijke veranderingen in de economische structuur (meer diensten en minder goederen) en vooral de toename in de milieu-efficiëntie hadden echter een remmende invloed op de CO₂-uitstoot, zodat deze uiteindelijk toenam met 20% ([figuur 1](#)).

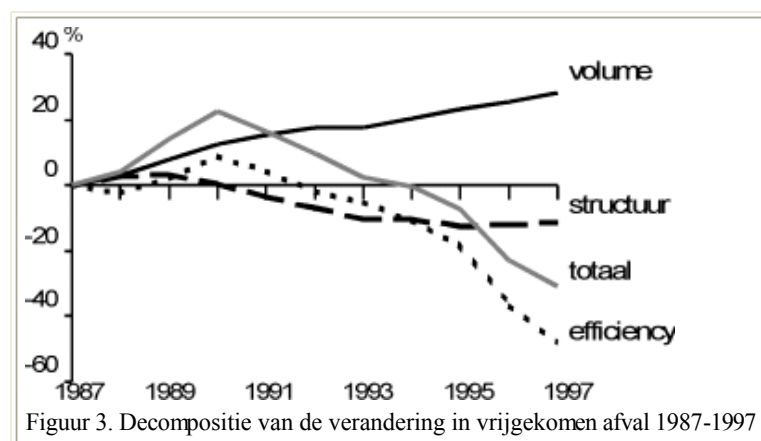

Afval

Bij de totale hoeveelheid vrijgekomen afval heeft de milieu-efficiëntiewinst het volume-effect ruimschoots overtroffen. Deze efficiëntiegroei werd veroorzaakt door het toegenomen hergebruik van afval, maar ook door de toegenomen afvalverwerking in vuilverbrandingsinstallaties in de betrokken periode. Het vrijgekomen afval, dat is de totale hoeveelheid afval die uiteindelijk wordt gestort danwel wordt geloosd, daalde daardoor met 25% ([figuur 2](#)).

figuur 3 laat zien dat de daling van het vrijgekomen afval pas na 1990 tot stand kwam. De bruto afvalstroom, dus inclusief het hergebruik, is ook na 1990 verder gestegen. De afname van het vrijgekomen afval in 1997 kwam vooral tot stand door een daling in het huishoudelijk afval en het afval afkomstig van de bouwnijverheid, terwijl de afvalproductie in de chemie verder steeg.

Figuur 3. Decompositie van de verandering in vrijgekomen afval 1987-1997